

Izhaja ob 4 zjutraj.

Štane celoletno . . 180 K
mesečno 15
za zased. ozemlje . 300
za inozemstvo . . 40

Oglaš. za vsak mm višine
stolpca (58 mm) . 2 K
mali oglaš. do 30 mm
stolpca (58 mm) . 1

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16
Telefon št. 72.
Upravištvos:
Sodna ulica št. 6.
Telefon št. 36.
Račun vr. poš. ček. uradn.
št. 11.842.

Ljubljana, 7. decembra.

V klerikalni stranki je izbruhnila revolta. Nekolikodnevni trdovratni molk klerikalnih glasil o preobratu klerikalne politike v Beogradu, kjer je dr. Korošec vrgele svojo avtonomijo v koš in izjavil, da ima pooblastilo svoje stranke, storiti in ukreniti kakor se mu zdi najprimernejše, je dal slutiti, da se v okrilju SLS razvijajo ljute borbe okoli vprašanja, ali naj stranka iz oportunističnih razlogov kapitulira pred idejo državnega edinstva ali ne. Danes se je z oglušujočim šumom odprl ventil vražje ga kotla in strupeni plini so bruhnili s silo na dan. V »Večernem listu« se je razgalila klerikalna strast, ki v besnem strahu pred bodočnostjo meče zadnjo krinko raz obraz.

Kdor se spominja, kako je potekala razprava o ustavnem načrtu, ve, da je dr. Korošec v imenu SLS predložil vladi svoj posebni predlog z namenom, da ga ministrstvo osvoji in kot vladni predlog predloži konstituenti. Po tem klerikalnem predlogu je naša država kraljevina, kakor po vladnem predlogu. V imenu klerikalne stranke sta Korošec v kabinetu, Hohnjec pa v parlamentarnem odboru odobrila prisego novih poslancev kralju, narodu in državi. Po nalogu SLS je dr. Korošec od vsega početka pristal na one določbe vladnega načrta, ki se tičejo razmerja države do ljudstva, ustavnih garancij in svobod. Kot mandat slovenskih klerikalcev je Korošec solidarnost z ostalimi kolegi, da se mora ustavotvorni skupščini s strani vlade predložiti bodoča ustava. Vse to, kar je njegov lastni najvišji poglavar ustvarjal, proglašal »Večerni list« za »črno, protiljudski, reakcionaren naklep«, za »staro gnilobo, kateri je treba napraviti konec«.

Besen je, da računa poslovnik z dejstvom, da je naša država kraljevina in v onemogli jezi reklamira pravico do republikanskih puev, češ, vsi so se izrekli za republiko, Slovenija je za avtonomijo, torej je za monarhijo samo Srbija! V špekulaciji na znano nerazsodnost klerikalnih mas proglašal »Večerni list« vladin načrt kot poskus beograjske reakcije omejiti svobodno odločevanje poslancev ter izigrati suverenost konstituante. Kar je za vsakega razsodnega človeka jasno, da je namreč vlada poklicana in dolžna predložiti ustavotvorni skupščini ustavni predlog, ter tako sploh omogočiti normalno in uspešno diskusijo ustavnega vprašanja, pri čemer samoposebi na tak predlog ne more biti vezan nikdo nego stranke, ki so ga po svojih voditeljih osvojile, to bočejo klerikalni buntovniki prepustiti svetemu Duhu. Besno razočaranje se skriva za temi razburjenimi ugovori. Razočaranje, da je žc v naprej zaprta pot prevratnim špekulacijam na igro s kraljevsko krono, pri kateri so mislili klerikalci delati sijajne dobička, in da je zrušena v prah vsa konstrukcija klerikalne avtonomije, ki bi bila omogočila obnovo boja za nadvlado duhovništva na Slovenskem.

Razočaranje je tako globoko, da upora ni bilo več mogoče udušiti med štirimi stenami načelstva SLS, temveč da so uporniki bruhnili na ulico, kjer grozeče dvigajo svojo pest proti lastnemu voditelju: »SLS vendar ni politična vlačuga ampak je stranka krščanskih ljudskih načel! In pozivljajo ga: reci: »Ne! pri takih črnih naklepih jaz ne sodelujem!« Pretijo mu, če v zadnjem hipu ne krene na drugo pot: »Takega vladanja mora biti konec!«

Nezadovoljstvo je raztrgalo celo verige »Slovenčev« discipline in glavno glasilo SLS piše danes na Koroščevo adresu, da bi poslanci stranke, ki so šle v volilno borbo z avtonomističnim programom, morali odložiti svoje mandate, ako so spre-

Kompromis med Reko in Rimom na naš račun.

Rim, 6. decembra. V današnji seji ministrskega sveta je predsednik vlade Giolitti prebral noto italijanske regence Kvarnera, v kateri ta prosi, da italijanska vlada prizna samostojnost in suverenost neodvisne reške države. Po poročilu vojnega ministra Bonomia se je načeloma sklenilo priznati regenco, kar se objavi šele po vrnitvi ministra zunanjih zadev Sforze iz Londona. — Večerna »Epoca« javlja, da je d'Annunzio obljubil takoj evakuirati zasedene otoke, kakor hitro bo italijanska vlada priznala samostojnost reške države.

Rim, 7. decembra. Kakor poroča »Il Tempo«, je podlaga za sporazum z d'Annunzijem naslednja: Obveza, da se prizna kvarnerska regenca in obveza, da se baroška luka, Trsat, Sušak in Kastav zagotovijo reški državi.

Trst, 7. decembra. (Izv.) D'Annunzio je sprejel italijanske parlamentarce, ki so prišli posredovati z lepimi frazami, a obljubiti ni hotel ničesar. Parlamentarci so izdali o svoji misli komunique, v katerem pravijo, da je upati, da se bo našel način, kako naj rešijo sporna vprašanja med Reko in Italijo. Po sprejemu parlamentarcev je imel d'Annunzio zopet nagovor na svoje ljudi; v svojem govoru je proglasil admiral Milla za izdajalca domovine, ker je pogazil svojo prisego, ki jo je izrekel pri svojem prihodu v Dalmacijo, da namreč nikdar ne zapusti Dalmacije.

Rim, 7. decembra. (Izv.) Tukašnji reški narodni odbor je izdal danes proklamacijo, v kateri pravi: V varstvo prava samoodločbe Reke izjavlja narodni odbor, da prebivalci Reke niso nikdar priznali in vzeli na znanje italijanske regence Kvarnera in njene ustave, ker so vse te sklepe soglasno odbile avtonomaška, socialistična in ljudska stranka ter reški narodni svet, ker je bila regenca in njena ustava izdelana in proklamirana brez sodelovanja

Pred ustavotvorno skupščino.

Beograd, 7. dec. (Izv.) V vladnih krogih se zatrjuje, da bo vlada najbrže demisionirala jutri, vendar pa demisijsa ne bo sprejeta, ker prevladuje mnenje, da bo mogoče sestaviti novo vlado šele po dolgih pogajanjih s posameznimi strankami in tudi ne bi bilo primerno, da bi bila vlada ob sestanku konstituante v demisijsi.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Po informacijah »Politike« prihajajo kot kandidati za sestavo nove vlade v poštev Pašić, Protić in Vesnić, ali pa Davidović in Drašković. Posvetovanja načelnikov strank prično koncem tega tedna.

Beograd, 7. decembra. Regent otvori ustavotvorno skupščino s prestolnim govorom v nedeljo, dne 19. decembra. Otvoritev se bo vršila na posebno svečan način.

Beograd, 7. decembra. (Izvirno). Pod vtisom dogodkov na Hrvatskem se je zadnje dni velesrbska struja v radikalni stranki zopet ojačila. Program te struje je kakor znano: »naj delajo Hrvatje in Slovenci kar hočejo, srbsko plemo naj se za sebe trdno organizira in tako prevzame trajno hegemonijo v dr-

menili svoje mišljenje, ker sicer bi bile te stranke volilce le varale.

Klerikalizem revoltira. On noče države, če mu država ne izroči Slovenije v eksploatacijo. On noče kralja, če se mu ta ne odkupi. On noče ustave, če ne odgovarja njegovim željam; on hoče konstituanto, ki bi brez vodstva in brez krmila plula v negotovost in v kateri bi se razvila borba vseh proti vsem, da bi v nji klerikalizem mogel otepi zaželeni plen.

merodajnih faktorjev in proti volji reškega prebivalstva. Zato reški narodni odbor odbija dejstvo, da sta regenca Kvarnera, ki jo sami Rečani niso priznali, priznali v Rapalskem sporazumu Italija in Jugoslavija. Proglasitev italijanske regence Kvarnera je atentat na mednarodno pravo in pravo samoodločbe.

Opatija, 7. dec. (Izv.) Včeraj zvečer je nenadno priplula v reško luko torpedovka »Branzetti«, ki pripada eskadri, ki vrši blokado Reke. Ko je torpedovka križarila pred Reko, so se mornarji uprli, povezali oficirje, ki so bili pri večerji in odpluli v Reko, da izroče ladjo d'Annunziju. Komandant reške luke je takoj odšel na torpedovko, kjer so mu mornarji izjavili, da se hočejo z d'Annunziem boriti za čast Italije. Oficirji so zahtevali, da se jih pusti takoj na svobodo, ker priznavajo nad seboj le naredbe svoje vlade. Mornarji uporne ladje so nato odšli k d'Annunziju, kjer so mu izjavili, da ostanejo s svojo ladjo pod njegovim poveljstvom. D'Annunzio se je zahvalil mornarjem in jim držal velik govor, v katerem je ostro napadal italijansko vlado in rekel, da je Millo pogazil svojo čast, ko je dovolil, da je na ladji »Puglia«, kjer je umrl italijanski oficir, plapolala hrvatska trobojnica, da se je na isti ladji banketiralo s hrvatskimi svinjami! Izrazil je tudi svoje zaničevanje ministru mornarice Secchiu, ki se je toliko ponižal, da je podal Srbu svojo italijansko roko. Mornarji so klicali: Smrt izdajalcu Millu, pojdemo v Rim, pojdemo v Split!

Reka, 7. decembra. Luigi Battisti, sin Cesara Battisti, ki so ga Avstrijci za časa vojne obesili kot veleizdajalca v Tridentu se je v Reki, kjer služi kot d'Annunzijevega legionarja, smrtno ponesrečil. Eksplozirala mu je v roki bomba.

Pred Radičevu skupščino.

Beograd, 7. dec. (Izv.) V vladnih krogih se zatrjuje, da bo vlada najbrže demisionirala jutri, vendar pa demisijsa ne bo sprejeta, ker prevladuje mnenje, da bo mogoče sestaviti novo vlado šele po dolgih pogajanjih s posameznimi strankami in tudi ne bi bilo primerno, da bi bila vlada ob sestanku konstituante v demisijsi.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Po informacijah »Politike« prihajajo kot kandidati za sestavo nove vlade v poštev Pašić, Protić in Vesnić, ali pa Davidović in Drašković. Posvetovanja načelnikov strank prično koncem tega tedna.

Beograd, 7. decembra. Regent otvori ustavotvorno skupščino s prestolnim govorom v nedeljo, dne 19. decembra. Otvoritev se bo vršila na posebno svečan način.

Beograd, 7. decembra. (Izvirno). Pod vtisom dogodkov na Hrvatskem se je zadnje dni velesrbska struja v radikalni stranki zopet ojačila. Program te struje je kakor znano: »naj delajo Hrvatje in Slovenci kar hočejo, srbsko plemo naj se za sebe trdno organizira in tako prevzame trajno hegemonijo v dr-

menili svoje mišljenje, ker sicer bi bile te stranke volilce le varale.

Klerikalizem revoltira. On noče države, če mu država ne izroči Slovenije v eksploatacijo. On noče kralja, če se mu ta ne odkupi. On noče ustave, če ne odgovarja njegovim željam; on hoče konstituanto, ki bi brez vodstva in brez krmila plula v negotovost in v kateri bi se razvila borba vseh proti vsem, da bi v nji klerikalizem mogel otepi zaželeni plen.

Pred Radičevu skupščino.

Zagreb, 7. decembra. (Izv.) Danes ob 10. uri dopoldne se je vršila v pivovarni konferenca glavnega odbora Radičeve seljačke stranke. O sprejetih predlogih, ki bodo predloženi jutrišnji glavni skupščini, se varuje stroga tajnost. V mestu je vse polno seljakov z dežele. Vlada je izdala povodom konference Radičeve stranke razglas sledeče vsbine: »Kakor so bile oblasti informirane, so hodili po hišah gotovi ljudje, ki so zahtevali od hišnih posestnikov, da morajo povodom Radičeve skupščine razobesiti zastave. Vlada opozarja javnost, da ni nikdo prisiljen, da bi proti svoji volji moral razobesiti zastavo.« Od danes naprej je v mestu prepovedano točenje alkohola.

Zagreb, 7. decembra. (Izvirno). Zaradi jutrišnje skupščine je prispele v Zagreb mnogo novinarjev iz Jugoslavije, pa tudi iz inozemstva. Posebno so zastopani italijanski listi in nemško časopisje. Pristop k skupščini bodo imeli le tisti žurnalisti, ki so dobili od Radiča posebno povabila. Radič je pozval kot goste tudi vse kmetske stranke, vendar se ni nobena odzvala.

Konečni rezultat volitev.

Beograd, 7. decembra. (Izv.) Notranje ministrstvo objavlja sledeči definitivni rezultat volitev za konstituanto: demokrati 94, radikalci 93, komunisti 58, Radičevci 49, muslimani 24, klerikalci 23, srbski težaki 14, bosanski težaki 12, socijalni demokrati 10, slovenski samostojni kmetje 8, hrvatski težaki v Bosni 7, republikanci 4, Bunjevci 4, hrvatska zajednica 4, nezavisni muslimani v Macedoniji 3, dalmatinski težaki 3, težaki v Vojvodini 2, narodni socijalisti 2. Ribarac, Trumbić, Hrvoj 1 in frankovci 1 mandat.

Za naše zadrugištvo.

Zagreb, 6. decembra. (Izv.) V dopoldanski seji je bilo posvetovanje Glavnega saveza zemljeradničkih zadrug dovršeno. V današnji seji je bil stavljen predlog, naj se zadruge oproste uvozne carine za vse one predmete, ki jih poljedelci rabijo pri obdelovanju zemlje. Ta predlog bo predložen ministrstvu. Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani je stavila predlog, naj se oproste vse zadruge poštnih pristojbin. V Srbiji namreč ne plačujejo zadruge nikake poštarine. Sklenilo se je, da se bo naprosilo ministrstvo, da naj se oproste zadruge ne le od plačevanja poštnih pristojbin, ampak tudi vseh taks in drugih državnih pristojbin. Da se morejo številni sklepi, ki so bili sprejeti na dvodnevnem posvetovanju v Zagrebu tudi izvršiti, je sklenjeno, da mora Glavni savez zemljeradničkih zadrug svoj uradniški aparat v Beogradu znatno povečati ter pričeti s poučevanjem in propagando za zadrugiško stvar.

Italijanski prsti na Madžarskem.

Budimpešta, 6. decembra. (Izv.) Odpor ententnih držav proti Horthyju postaja vedno večji. Francija in Anglija protežirata za madžarskega državnega upravnika grofa Apponyja, Italija pa bivšega nadvojvodo Jožefa. Splošno pa se po vseh ententnih državah pojavlja zahteva po imenovanju moža, ki se ni kompromitiral z zvezami z vojaško stranko. Po angleškem vplivu v Friedrichovi perijodi in po francoskem vplivu za časa Gödölske pogodbe se pojavlja sedaj na Madžarskem italijanski vpliv. Francija je popolnoma zaposlena s preprečevanjem pridruženja Avstrije Nemčiji, Anglija pa še skoro podpira povratek cesarja Karla na madžarski prestol, čemur pa Italija odločno nasprotuje, ker se boji, da bi povratek cesarja Karla pomenil vsaj delno restavracijo bivše monarhije.

London, 6. decembra. »Times« priobčuje vesti, da se je vlada začela pogajati s sinfajnovci.

Italija izroča trgovske ladje Jugoslaviji.

Rim, 7. decembra. (Izv.) Minister za industrijo in trgovino je izdal odlok, na podlagi katerega se morajo izročiti Jugoslaviji vse trgovske ladje, ki pripadajo kraljevini SHS na temelju londonskega sporazuma. V ministrskem odloku se zagotavlja, da se izroče ladje, ki niso na poti, ali ki so prazne, takoj, druge pa, ko se vrnejo s potovanja v prvo italijansko pristanišče. Dodatno k gornji ministrski naredbi je izdalo ministrstvo ukaz, da se v prvi partiji izroče sledeče trgovske ladje: Mariia Immaculata, Bosanka, Srgj Dubac, Lopud, Leopoldina in Praesident Beek, ki pripadajo društvu »Ragusa«; ladja Dunav, last Ungarogroate; Izvor, Epidaur, Iskra, Orient in Istina, last paroplovne družbe »Radici«; ladje Kostrena, Jadera (?) Radium, Zora, Mrav in Sud (?) lastnina društva Oceania. Rok za predajo drugih ladij se označi naknadno, ko bo končana predaja prve partije.

Antanta proti Grški.

Pariz, 7. decembra. Angleški zastopnik v Atenah je vladi oddal angleško noto, v kateri se naznanja ukinitve finančnih podpor. Enaki noti se pričakuje od Francije in Italije. Francoski ministrski predsednik Leygues je izrazil svoje mnenje, da bo kralj Konstantin sprčo zadržanja ententnih sil in zaradi posledic, katere bi imel njegov povratek za grški narod, opustil svojo namero, zopet zasedeti prestol. Atenski patriarh je kralja Konstantina brezovno naprostil, naj odstopi v interesu države.

Rim, 7. decembra. (Izv.) Kralj Konstantin je prosil italijansko vlado za četrtek, 9. decembra, posebno vlak za njegovo potovanje skozi Italijo.

Volitev predsednika avstrijske republike.

Dunaj, 7. decembra. (Izvirno). Jutri se vrši na sestanku takozvane »Bundesversammlung«, ki sestoji iz članov obeh zbornic, izvolitev predsednika avstrijske republike. Klerikalci so postavili kandidata v osebi dr. Kienbecka. Za izvolitev je potrebna večina 111 glasov. S temi ne razpolagajo niti krščanski socialci, niti socialisti, niti Vsenemci. Računa se, da bo potrebno več glasovanj in da bodo socialisti končno se absentirali. Tako upajo klerikalci prodreti proti vsenemškemu kandidatu Dinghoferju.

Položaj na Češkem.

Praga, 7. decembra. (Izv.) »Narodna Politika« javlja, da so se pogajanja Nemci zaradi njihovih pretiranih zahtev razbila. List zahteva, naj se sestavi vlada iz zastopnikov državotvornih strank.

Moravska Ostrava, 7. decembra. V ostravskih rudnikih je prišlo do usodnega konflikta. Vlada je odobrila povišanje premogovnih cen, ki bo veljalo že od 28. decembra. Navzlic temu karvinski rudarji nočejo delati več nego šest ur. Rudarski urad je naznanil, da bo neutegoma izključil te delavce, ako bi tudi jutri hoteli delati samo šest ur. Delavci pa so izjavili, da niti noben način nočejo delati osem ur.

Praga, 7. decembra. (Izvirno). Danes se je vršila tu triurna stavka trgovcev in obrtnikov. Med stavke so se vršile velike manifestacije proti kronskemu davku na mleko, proti novim obremenitvam zaradi bolniškega zavarovanja in proti novemu davčnemu sistemu.

Beograd, 6. decembra. (Izvirno). Podpisana je uredba o organizaciji finančne straže kot posebnega zbora in ureditvi finančne stražne službe. S tem je ustrezno splošni želji te skupine državnih nastavljenec.

Bern, 7. decembra. (Izvirno). Za predsednika švicarske republike za leto 1921 je izvoljen italijanski poslanec Garbana, ki se je v svojem nastopnem govoru ostro izrazil proti d'Annunzijevim hujskarijam v tešinskem kantonu.

Zigosan poverjenik.

(Dopis iz šolskih krogov.)

Vaša vest, da se je ministrstvo prosvete končno vendarle odločilo ostro nastopiti proti ljubljanskemu poverjeniku „za uk in bogočastje“ (že to je značilno, da v Sloveniji nimamo poverjenika za prosveto!) je vzbudila v vseh krogih, ki jim je naša narodna kultura pri srcu, veliko zadoščenje. Postavila je v ospredje javne pozornosti mračno, ki že dolgo zasluži še vse drugo, nego odtegnitev plače.

Ne bom razmotrival škandala, da mora državna oblast pri nas, ki smo se vedno tolkli na prsa čes glejte nas, kako smo mi Slovenci kot uradni brezhibni, enega najvišjih uradnikov v državi kaznovati za neposlušnost in pomanjkanje vsakega čuta dolžnosti, niti se nočem dotakniti gospoda Verstovška kot značaja, akoravno bi bilo potrebno, da se tudi to enkrat odkrito razpravi, pokazati hočem le gospoda poverjenika kot voditelja enega najvažnejših resortov naše uprave, da vidite, kako mila je pravzaprav kazen, ki mu jo je naložilo ministrstvo in spoznate, da z odtegnitvijo plače ni ničesar doseženo. Gospod Verstovšek si bo tistih par tisoč kron že nadoknadil, če ne drugače pa pri gospodu Ogrinu...

Poverjenik Verstovšek je prototip klerikalnega upravitelja. Popolnoma nesposoben voditi tako važno poverništvo kot je šolsko, se izprehaja gospod poverjenik na državne stroške na teden najmanj 4 dni, ne da bi se brigal za urad. Ostale tri dni prihaja v poverništvo le zato, da izkoristi svojo pozicijo kot državni funkcionar v klerikalno-strankarske namene; Verstovšek nima niti najmanjše zasluge na prosvitu našega šolstva po prevratu. Kar se je storilo v prosveti šolstva je izključno zaslug naših šolnikov. Verstovšek jih pri tem delu je oviral, natančno po šolskem programu klerikalcev v Veliki Dolini, v Križah pri Trzinu in drugod. Na učiteljsvo se poverjenik nikdar ni oziral. Vse klerikalno govoričenje o kontroli ljudstva in sodelovanju naroda pri upravi, je po njegovem delovanju desaturirano. Na vloge profesorjskega društva, na vloge ravnateljske organizacije poverjenik Verstovšek sploh ne reagira in jih kratkoma ne upošteva. Pač pa pridno podpira šolstvo raznih samostanov ter vestno pazi nato, da se vrine v šolstvo kar največ klerikalnih pristajev. V ta namen zavlačuje razpis služb, razpis sistemiziranih, a izpraznjenih mest samo, da bi v poznejšem času bili zato mesto sposobni in dozreli klerikalni kompetenti. Verstovšek je kriv, ako se čujejo vsak dan pritožbe iz znanstvenih in iz profesorjskih krogov radi zastavljanja. Verstovšek nele, da ne stavlja ministrstvu inicijativnih predlogov v prilog našega šolstva in našega učiteljsva, take vloge celo zadržuje v predalih svoje pisalne mize. Izgovarja se potem na Beograd, ki pa vlog rešiti ne more, ker mu niso bile predložene. Partizansko in pristransko poverjenika gre tako daleč, da je n. pr. v enem slučaju prošnjo profesorja za ravnateljsko mesto vrnil prošilcu z motivacijo, da je mesto oddano že drugemu kompetentu. To je storil očigledno samo zato, da je ministrstvo imelo predloženo le eno prošnjo in da je bilo že naprej onemogočeno imenovanje profesorja, ki je znan kot Sokol in pristaja JDS.

Nad vse značilno in zanimivo pa je postopanje poverjenika v kolikor se to tiče vzgoje naše mladine v narodnem, jugoslovanskem in državnem duhu. Dočim je v Avstriji šolska oblast neprestano izdajala za mladino patriotske spise, vidimo, da Verstovšek to smer vzgoje popolnoma ignorira. Ne varamo se, ako trdimo, da stori to namenoma. Verstovška ni sram dobivati za „Zalogo šolskih knjig“ iz Beograda kolosalne podpore (2 milijona brezobrestnega kredita in za leto 1/2 milijona subvencije), sram ga pa je izdajati za mladino spise, ki bi vcepili šolarjem ljubezen do države in pravo pojmovanje narodnega jedinstva.

Niti ene brošure o narodnem edinstvu, o vladarski rodbini, o Jugoslaviji še ni izdala prosvetna uprava pod njegovim vodstvom. Na drugi strani pa vidimo, da se dogaja jo danes škandali, da se v redovni-

kih šolah uporabljajo čitanke in abecedniki, v katerih se blišči slika bivšega avstrijskega cesarja. Tudi je izdelala „Zaloga šolskih knjig“ celo vrsto ultra klerikalnih knjig, brez vsake nacionalne tedence. Nad vse zanimivo je, da Verstovšek ignorira celo narodne praznike. Šele na intervencijo iz učiteljskih krogov odredi narodno praznovanje narodnih praznikov, pri katerem slavnostnem aktu pa je edina točka dnevnega reda slavnostna maša. Ukaz, da naj se na tak dan mladina pouči o pomenu narodnega slavlja, navadno izostane.

Pri takih tendencah poverjenika Verstovška ni čudno, če je imenoval preko vseh zakonov za šolskega nadzornika le svoje partizane, med njimi zlasti zloglasnega avstrijskega in denuncijanta Simona, ker mu je več stranka kakor država, več ukaz njegove stranke kakor ukaz njegovega vrhovnega šefa. Tudi ni čudno, da je prišlo sedaj do energične reakcije od strani ministrstva.

Politične beležke

— Narodni socialisti so imeli v nedeljo sestanek, na katerem so sklenili, da naj gospod Deržić obdrži svoj štajerski mandat. Tako pride v konsultanto g. Brandner, ki je kandidiral na drugem mestu v Ljubljani, obrtniška slava g. Blaža Zupanca iz Laškega trga pa je zatemnela. Za odločitev NSS je bilo merodajno, da je g. Brandner sposobnejši in inteligentnejši, medtem ko bi bil gosp. Zupanc neporaben. V stranki so radi poslaniškega mesta bili jako ostri prepri, ker je g. Zupanc hotel na vsak način v Beograd.

— Volitve v neodrešeni domovini. Italijanski uradni list razpisuje volitve za nove pokrajine Italije. Odlok stopi za Tridensko Benečijo neposredno v veljavo na podlagi zakona z dne 26. 9. t. l. in se razširi na jadransko ozemlja z aneksijo. Stevilo poslancev in dan volitev bo posebej določil kraljevski dekret. Volitve se bodo vršile meseca marca.

— Korektura avstrijsko-jugoslovanske meje na štajerskem. Kakor se poroča, namerava razmejitvena komisija na pritožbo prizadetega prebivalstva obmejnega ozemlja koregirati prvotno določeno mejo med Kokošnjakom in Sv. Urbanom, in sicer tako, da pride pod Jugoslavijo vse ozemlje južno razvodja med Dravo in Muro. Ako se to v resnici zgodi, bi bilo to za nas velikega gospodarskega in obrambnega pomena.

— Radić pozval zastopnike tržaških strank v Zagreb. Stjepan Radić je brzojavno pozval vse tržaške stranke, da dne 8. decembra pošljejo svoje delegate v Zagreb na zbor Radićeve stranke. Načelnik hrvatske tržaške stranke je že izjavil, da se njegova skupina pozivu ne bo odzvala.

— Kongres politične kmetijske organizacije v Sarajevu. V nedeljo se je v Sarajevu vršil kongres zemljoradniške zveze v Bosni in Hercegovini, katerega se je udeležil tudi delegat zemljoradniške zveze iz Beograda. Soglasno se je sklenila fuzija z zemljoradniško zvezo v Srbiji ter se je njen list „Selo“ obenem proglasil za skupno glasilo. Kongres je tudi ostale kmetijske stranke pozval, naj pristopijo k zvezi na podlagi programa: edinstvena država, rešenje agrarnega vprašanja brez odškodnine ter pomoč onim, ki so vsled vojne trpeli škodo. Soglasno je bilo tudi sklenjeno, da smatrajo poslanci zveze kot glavno svojo nalogo narodno edinstvo in samostojnost kmetijskega gibanja.

— Čelja in Avstrija. Zunanji minister dr. Beneš je izjavil zastopniku „Journal de Genève“, da je zagovarjal pripustitev Avstrije v Zvezo narodov iz splošnih interesov miru kakor tudi z gospodarskih vzrokov, čeprav Avstrija še ni izpolnila obveznosti, katere ji nalaga mirovna pogodba. Dalje je izrazil trdno prepričanje, da bo tudi Poljska kmalu stopila v malo entento, ker ne obstojajo med Češkoslovaško in Poljsko nobene difference več. O notranjem položaju na Češkoslovaškem je izjavil, da so se Nemci že pomirili in da so se zlasti spalnici demokrati že sprijaznili z izvršenim dejstvom.

— Razkritja o madžarski zaroti na Slovaškem. Razkritja o široki zasnovani velenja madžarske organizacije, ki je imela nalogo, doseči odcepitev Slovaške od češko-slovaške republike in jo priključiti Madžarski, razburja češko javnost. Od aktivnih oseb sta bila aretirana

dva bivša učitelja, in sicer Josip Mikolowicz in Emerich Osztas, pri katerih so našle oblasti kompromitujoče dokumente. Pri zaslišanju se je izkazalo, da sta bila v zvezi z veliko madžarsko organizacijo, ki je bila naperjena proti češki republiki in katero je vodil veleposlanec in bivši madžarski poslanec Bela Rudnay, svoječasn veliki župan v Komornu. Tudi Rudnay je bil aretiran. Njegova organizacija je bila v zvezi z madžarsko iredento in propagandnimi oblastmi. Ta organizacija je pripravljala na Slovaškem revolucionarno gibanje in eventualno ustajo proti češkemu vojaštvu za slučaj, da bi Madžari vpadli v deželo. Napad bi se imel izvršiti že jeseni. Pristasi Rudnaya bi morali razdreti železniške tračnice. Med veleizdajniki se je nahajal tudi Wendelin Paap, jetnik, ki je prenašal na Madžarsko voluntna poročila, od tamkaj pa na Slovaško razne migljaje. Skoro vsi vodje zarote so aretirani. Epemum izmed obeh aretiranih učiteljev je Rudnay naročil, da uniči železniški tir severno Poedemas Puzste, ako bi Madžari vdrl v južnem delu na Slovaško. Na ta način bi bil češkemu vojaštvu odrezen povratek. Drugi učitelj je imel naročilo, da bi dajal svetlobna znamenja. Rudnay sam je bil aretiran na sledeči način: Pri njem so se zgledali detektivi in se mu predstavili kot madžarski agentje. Povedali so tudi bojno geslo. Rudnay jim je nato sporočil, da pričakuje prihod dveh vagonov pušk in municije iz Madžarske. Povedal je tudi, kje se nahajajo še 200 pušk z dvema strelnicama. Detektivi so se mu nato razkrijili in ga aretirali. V komitatu Nitra je vodil celo organizacijo Rudnayev sin.

— Wrangel in njegova armada. Iz Beograda poročajo 5. dec.: Ruski ti. skovni urad trdi, da general Wrangel ne odide iz Carigrada. Francoska vlada izjavlja, da bo Jugoslavija sprejela samo ruske begunce, ne pa tudi čet.

— Proces proti morilcu Essad-paši pred pariškim porotnim sodiščem, ki je morilca oprostilo, češ, da je ravnal pod pritiskom političnih strasti v trenutni nerazsodnosti, je izzval v pariškem časopisju ostro polemiko in razprave o francoskih sodiščih. „Journal des Debats“ pravi, da bo evropska javnost dobila kaj čudne pojme o francoskih sodiščih in mogla ugotoviti, da imamo v Franciji dve justici. Lansko leto je streljal politični desperado Cotahne na takratnega predsednika vlade Clemenceau in ga lahko ranil, bil je obsojen na smrt, ko je pa leto istokot politični desperado Rusien streljal na Essad-pašo in ga ubil, je bil oproščen! Pojmi te dvojne justice so nerazumljivi, povsod isti povodi in razlogi, povsod politična strast, rezultat sicer drugačen, a tudi izrek pravice drugačen.

— Argentina zapuša zvezo narodov. Iz Zeneva javljajo 5. dec.: Voditelj argentinske delegacije Pueyrreden je izročil predsedniku zveze narodov Hyismansu pismo, v katerem naznanja, da argentinska delegacija ne more več sodelovati pri zborovanju zveze narodov, ker so bili vsi njeni predlogi odklonjeni.

— Konstituiranje Odanske. Ustavodajna skupščina svobodnega mesta Odanskega je izvolila 6. decembra vlado in senat. Velikanski socialisti so zahtevali izvolitev strokovnih senatorjev. Meščanski blok je predlog odklonil, naskar so socialisti in Poljaki zapustili dvorano. Za predsednika svobodnega mesta Odanskega je bil izvoljen višji župan Sahm z 68 glasovi.

Prosveta.

Narodno gledališče.

Drama:

Sreda, 8. dec.: Sen kresne noči, v opernem gledališču ob dramskih cenah. Red E.

Četrtek, 9. dec.: Bobrov kožuh, Red B. Petek, 10. dec.: Pohiitanje v dolini šentflorjanski. Red C.

Sobota, 11. dec.: Bobrov kožuh, Red A. Nedelja, 12. dec.: Figaro se ženi. Izv. Ponedeljek, 13. dec.: Bobrov kožuh, Red C.

Opera:

Sreda, 8. dec.: Sen kresne noči. Dramska predstava. Red A.

Petek, 10. dec.: Zaprt. Sobota, 11. dec.: Tosca. Red D.

Nedelja, 12. dec.: Dalibor. Izven. Ponedeljek, 13. dec.: Zaprt.

— Prof. Maks Pieteršnik, je slavil te dni svojo osemdesetletnico. Kljub visokim letom je še čil in zdrav in se zanima za naše kulturne in slovanske razmere. S ponosom lahko zre na življenjsko svoje delo „Slovensko-nemški slovar“, ki je rekel

o njem prot. Bernecker, da je najboljši slovensko-nemški slovar. Učenci njegovi se z veseljem spominjajo svojega dotrega profesorja. Bil je marljiv dežev v vinogradu slovenskega slovstva. Bilo mu je dano, — kakor ne mnogim njegovim sovrstnikom, — da je dočkal oni čas slovanstva, o katerem je sanjala mlada njegova doba.

— Iz gledališke pisarne. Zaradi tehničnih ovir odpade v četrtek dne 9. decembra t. l. uprizaritev „Od bajke do bajke“ za red E.

— Javno predavanje na univerzi se vrši danes dne 8. t. m. ob 10. uri dopoldna. Predava g. univ. prof. doktor France Veber iz cikla „Telo in duša“ II. del: Lastno stališče napram metafizičnem hipotetizmu o razmerju med dušo in telesom.

— Umetnostna razstava v Mariboru. Danes v sredo se slavnostno odpro v Mariboru umetniška razstava ali, kakor čitamo na lepkih in vabilih, „umetnostna“. Jezikoslovci naj razrešijo, kaj je bolj prav, za nas je glavno vprašanje, kakšna je ta razstava. Važno bi bilo, da bi bili priredili v Mariboru, tem našim važnem drugim kulturnim središču, razstavo, ki bi pokazala višino naše vpadljajše umetnosti. Tudi če ne reflektiramo na Nemce — saj je svojčas slovenska umetniška razstava na Dunaju dosegla uspeh, ki ne potrebuje še posebnega priznanja naših nemških sodržavljancev — bila bi ta razstava potrebna za naše ondoine

Domače vesti.

Ljubljana, 7. decembra.

* Obrekovalec preklicujejo in obžalujejo. Protj odgovornima urednikoma lista „Slovenca“ in „Večernega lista“ je vložil minister prosvete Svetozar Pribičević po dr. Franu Novaku obtožbo radi pregreška zoper varnost časti radi člankov priobčenih v navedenih listih dne 6. oziroma 9. septembra 1920. in je bila določena glavna razprava pred porotnim sodiščem v Ljubljani na dan 15. decembra 1920. Sedaj sta uredništvi „Slovenca“ in „Večernega lista“ ponudili g. Pribičeviću zadoščenje in se obvezali, da priobčita sledečo izjavo: „V našem listu št. 204 je bil priobčen dne 6. septembra 1920 (oziroma 9. septembra 1920) članek, ki smo v njem reproducirali članek beograjskega dnevnika „Balkan“, v katerem se očitajo g. ministru prosvete Svetozarju Pribičeviću podlosti iz njegovega političnega in zasebnega življenja. Ker so trditve beograjskega dnevnika izmišljene, kakor smo se kasneje prepričali, obžalujemo in preklicujemo vsebino dotleznega članka, ki je bil priobčen brez vednosti našega odgovornega urednika in popravljamo s tem g. ministru Pribičeviću storjeno krivico.“ — Oba odgovorna urednika zavezala sta se plačati kot prostovoljno globo po 600 K za jugoslovansko matico. Minister Pribičević se je s tem zadoščenjem zadovoljil, vsled česar odpade na 15. decembra 1920 določeni porotni razpravi.

* Zamorec lahko gre. Kakor javljajo, preneha z novim letom izhajati „Večerni list“, ki je bil ustanovljen v svrhu volilne agitacije za klerikalno stranko pod firmo neodvisnega lista. Sedaj, ko je s svojim pisanjem toliko pripomogel porazu klerikalizma v Sloveniji, bo baje končal svoje neslavno življenje.

* Zupnik Klekl in Madžari. Ministrstvo zunanjih del je naznanilo predsedništvu deželne vlade, da je bil glasom poročila našega predstavništva v Budimpešti župnik Jožef Klekl iz Velikih Dolanc v Prekmurju oproščen na Ogrskem kot nekriv tako od vojnega kakor tudi od civilnega sodišča. Verjamemo.

* Iz Celja nam pišejo: nekaj zagriženih nemških jetniških paznikov v Celju se noče pokoriti ukazu in nositi predpisane uniforme. Prejeli so sicer že vsi nove čepice kajke, toda kljub temu strašijo nekateri še vedno z visokimi in ostudnimi avstrijskimi kapami. Ali res nima predsedništvo okrožnega sodišča v Celju toliko avtoritete, da bi poučilo te ljudi, da velja tudi zanje disciplina in red?

* Upraviteljstvo „Narodnega doma“ v Ljubljani naznanja, da zgoraj navedenih prostorov „Narodnega doma“ poslej ne bo več oddajalo v svrhu prireditve in zabav, ki bi bile v zvezi s popivanjem alkoholnih pijač, kar imata narod in „Narodni dom“, kakor kažejo izkušnje, od takih priredi-

rojake. Toda taka razstava bi bila zvezana z velikimi stroški in ker Maribor plačuje mnogo narodnega davka, ni bilo mogoče računati na velik finančni uspeh. S tem pa ni rečeno, da bi se temu ali onemu našim slikarjem ne izplačalo v Mariboru prirediti svoje razstave, kajti po mariborskih izložbah se včasih pojavijo „slike“ najslabše umetniške vrednosti in pravijo, da se vse proda. Zato se je hotelo prirediti nekako domačo razstavo, na kateri bi bili zastopani štajerski in mariborski, oziroma tam živeči umetniki. Ta misel je bila dobra. Prav je bilo tudi, da razstavljajo skupno umetniki obeh narodnosti, ker nam bo tako razstava podala pregled raznih domačih sil. Prostori v kazinski dvorani so lepo pripravljeni, svetlobe bo dovolj in razstava bo nudila obiskovalcem lep pogled. Nabrabo se je precej del: med kiparji je zastopan Napotnik, drugi so slikarji. Razstavo bo otvoril general Maister. Pozdravljamo to razstavo kot prvo v našem jugoslovanskem Mariboru.

— „Glasbena Matica v Mariboru“ priredi v soboto dne 11. t. m. v Götzovi koncertni dvorani s sodelovanjem koncertne pevke gospe Mire Costaperaria in celokupnega zbora (160 pevcev in pevki) koncert v proslavo našega skladatelja Antona Fürsterja. Vspored vsebuje izključno Fürstjerjeve zборе in pesmi. Jubilant, ki praznuje dne 20. t. m. svojo 83. letnico, se udeleži slavnostnega koncerta osebno.

— Ta sklep toplo pozdravljamo! * Šahovski turnir v Ljubljani. V nadaljnjem poteku turnirja je Poljanec premagal do sedaj še vse nasprotnike, tako da bo brezdvomno dosegel prvo mesto. Sledi mu Ferjan, ki je zlasti s porazom od Kragelja izgubil šanse za prvo mesto, dočim mu je drugo mesto zagotovljeno. Vagaja zavzema še vedno tretje mesto, čeprav mu je dr. Cadež že tik za petami. Franković in Kragelj sta pokazala — prvi napram dr. Cadežu in Vagaji, slednji napram Ferjanu — da se jih nikakor ne sme podcenjevati v igri. C. Vidmar je odstopil. Stanje po devetem dnevu: Poljanec 7, Ferjan 6, Vagaja 3½, dr. Cadež 3, Franković 2½, Kragelj 2.

* Osrednje društvo poštinih in brzojavnih nastavlencev za Slovenijo v Ljubljani izjavlja, da ni udeležena nobenega nižjih nastavlencev pri aferi tatvine ameriških pisem na glavni pošti v Ljubljani. Prosimo slavno občinstvo, naj to vpošteva in naj ne sramoti nižjih uslužbencev, ki opravljajo svojo težko službo, z raznimi neumestnimi opazkami, kakor se sedaj redno dogaja. Ni metati pošte in nepošteno v en koš! — Odbor.

* Nemila usoda tepe Avstrijo. Zivl ni. Da se vsaj za nekaj časa zaščito z njimi in malo odgodijo katastrofo, namerava sedaj dunajska vlada prodati dragoceno iz nekdanje cesarske zakladnice.

* Ameriški darovi so prispeli v Ljubljano in iz vse dežele so pršli naslovljenci v Ljubljano po nje. Zabilog so pršli številni paketi, v Ameriki skrbno napolnjeni, v Ljubljano — skoraj popolnoma prazni. Potovali so skozi Italijo.

* Podružnice „Družbe sv. Cirila in Metoda“ opozarja vodstvo, da se bliža konec solarnega leta. Mnogo je podružnic, ki v tekočem letu še niso poslali nobenega prispevka; ta slednje blagohotno opozarjamo, da pobere članarino ter morebitne druge prispevke ter jih pošljejo do 25. t. m. glavni družbi. Slovenci pomnite, da potrebuje družba za doseg svojih namenov gnotnih sredstev.

* Subvencija šolski matici. Slovenski šolski matici je ministrstvo prosvete podelilo subvencijo v znesku 5.000 dinarjev.

* Slovenska zdravnica v Trstu. Civilni komisar za tržaško mesto in okolico je priznal gospi dr. Nadi Slavikovi pravico do svobodnega izvrševanja zdravniške prakse v Trstu.

* Koledar „Družbe sv. Cirila in Metoda“ izide te dni. Poleg poštinih, brzojavnih in telefonskih pristojbin, vsebuje tudi leposlovno čtivo ter poročila glavne družbe. Cena koledarja je 16 K. Vse p. rodoljube prosimo, da ga blagovolijo obdržati in plačati. Kdor bi pa koledar ne prejel in se zanima zanj, naj ga naroči v pisarni „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

Umrl je v Pristini naš rojak Rudolf Podkrajsek, tankajšnji okrožni inženjer, ki zapušta pri svoji materi v Ljubljani troje nedoraslih sirot.

Gledališče v Zalcu. V Zalcu bo danes dne 8. t. m. ob 4. uri pop. gostoval ansambl celjskega mestnega gledališča pod vodstvom g. Bratine. Igrala se bo «Moralna gospe Dulske».

V Zalcu se pripravlja ustanovitev obrtniškega in rokodelskega društva za Zalec in širšo okolico. Volitve so pokazale nujno potrebo take organizacije. Društvo si bo osnovalo lastno strokovno knjižnico.

V Šmarjah pri Jelšah je bil na seji okrajnega odbora, ki se je vršila 5. t. m., namesto umrlega dr. Georga izvoljen za načelnika okrajnega zastopa učitelj v p. in gostilničar Fran Terline.

Smrtna kosa. Dne 3. t. m. je umrl v Celju za srčno hibo čevljar Jakob Vrešak, star 62 let, dne 4. t. m. pa zasebnica Ana Zeleznik, stara 81 let, vsled starostne oslabelosti.

Mariborski peki so v torek sklenili, da ne bodo več pekli črnega kruha in utemeljujejo svoj sklep s tem, da zaradi povišanja moke in maksimiranja cene ne morejo pokriti niti lastnih stroškov.

Čebelarstva podružnica za Ljubljano in okolico ima svoj občni zbor z običajnim dnevnim redom v nedeljo dne 26. decembra (praznik sv. Stefana) ob 10 uri dopoldne in sicer v knjižnici Jugoslovanske tiskarne (III. nadstropje). Za slučaj neisklepnosti se vrši občni zbor ob 10 uri 30 minut.

Zgrada nove univerze v Beogradu. Rektorat beogradskega vseučilišča se je obrnil do mestne občine s prošnjo, da čim prej določi regulacno črto za Trkališče, kjer se zgradi novo univerzo. Z gradnjo se prične prihodnje leto.

Banket na čast poslancem. Občinska uprava beogradskega je sklenila da na čast šestanka konstituantne dne 16. t. m. priredi velik banket, na katerega bodo povabljeni vsi poslanci konstituantne, vsi predsedniki uglednejših društev in korporacij ter zastopniki časopisja. Na banketu bodo govorili predsednik beogradske občine, predsednik vlade in predstavitelji posameznih parlamentarnih klubov.

Amerikanski konzulat v Zagrebu se seli v Beograd ker v Zagrebu ne more dobiti uradnih prostorov. Ko bi ne vedeli, kako ljubeznivo se naša deželna vlada zna obnašati napram zastopstvom tujih držav, bi dejali, da je z ozirom na veliko važnost tega konzulata baš za naše kraje potrebno storiti korake, da pride konzul, če gre že iz Zagreba, v Ljubljano.

Vlom v sodišče. V Murski Soboti je neznan zločinec v noči od 30. novembra na 1. december udril v uradne prostore tamšnjega sodišča. Odnesele so 3000 kron gotovine ter nekaj cigaret. Policija je storilcu na sledu.

Električna železnica v Osijeku. Ravnateljstvo osješkega konjskega tramvaja je sklenilo likvidacijo podjetja ter izgradnjo električne železnice.

Med carinsko preiskavo na avstrijsko-jugoslovanski meji je bilo nekemu zagrebškemu trgovcu ukraden 15.000 kron v gotovini.

Poseben zavod za izdelavo serumov proti živinskim boleznim se osnuje v Novem Sadu.

Pet remorkerjev na dnu Donave. Donava in Sava pri Beogradu sta tako padli, kakor že dolgo ne pomnilo. V donavskem rokavu pri Kovini so sedaj našli pet ladij-vlačilnic, ki so bile dole pod vodo in o katerih niso zadnji dve leti ničesar vedeli. Ko je meseca oktobra leta 1918. došlo do poloma Avstro-Ogrske, so na begu iz Srbije prišle omenjene ladje do Kovine, od koder jim ni bil beg več mogoč zaradi pomanjkanja časa. Posadka je ladje potopila v rokavu Donave, in sicer tako spretno da ni nihče mogel najti o ladjah sledu. Ako bi sedaj ne padla voda, bi se za te ladje nikdar ne izvedelo, ker so bile že popolnoma zastute s peskom in prerastle s protjem. Iz dimnika ene izmed ladij so rastle sedaj že mlade vrbe. Nekaj stotin delavcev je takoj pričelo z dviganjem potopljenih ladij. Pred vsem je potrebno ugotoviti, če niso pokvarjeni ladijski stroji, ker bi bile sicer ladje vredne okoli 20 milijonov dinarjev.

Slovenska dijaška zadruga v Pragi opozarja vse one, ki nameravajo nadaljevati tekom tega šolskega leta svoje študije v Pragi in ki reflektirajo

na eventualno podporo pri „Slovenski dijaški zadrugi v Pragi“, naj to javijo omenjeni zadrugi vsaj do 1. januarja 1921. Le v slučaju, da jim je študij v domovini onemogočen in da jim pristojni fond dovoli prenos že podeljene štipendije v Prago, jih bo „Slovenska dijaška zadruga v Pragi“ v uvaževanja vrednih slučajih po možnosti podpirala.

Za naseljivke v južnih krajih. Ministrstvo za agrarno reformo je agrarni zajednici v Skoplju dovolilo en milijon dinarjev kot subvencijo za nabavo potrebnega materiala naseljenikom v južnih krajih. Isti zajednici se je nadalje dovolil kredit 50.000 dinarjev za spovanje ekonomskega udruženja naseljenikov.

Koruzna pasivna kraja. Za prehrano prebivalstva Črne gore, Dalmacije, Bosne in Hercegovine je ministrstvo za prehrano nabavilo 1445 vagonov suhe in zdrave koruze lanskega pridelka. Prva partija te koruze je prispela na določena mesta, a drugo partijo prevzemajo kmeljeje za nakup in odpravo, tako da bo v kratkem vsa nakupljena koruza preko Bakra odpravljena za kraje, katerim je namenjena.

Tatvina v carinarni. Že nekolikokrat se je pripetilo, da je iz zagrebške carinarne izginilo blago, ki je čakalo ocarinitve. Sedaj poročajo „Novosti“, da je te dni iz carinarne izginil kovčeg kemika Pöderja, v katerem se je nahajalo več garnitur moških oblačil, razne strokovne knjige, moške nogavice itd. Vsekakor je zelo čudno, da blago niti v carinarni ni varno pred tatovi.

Izpred porotnega sodišča.

Begunkova nesreča. Pred današnjo ljubljansko poroto se je zagovarjal begunc France Čepar iz Divače proti obtožbi tatvine, ki je bila dne 5. oktobra t. l. izvršena v hiši posestnika Jerneja Severja v Kozarih pri Dobrovi. Severju je bilo ukradenih 6800 K. Po prečitani obtožnici pravi obtoženelec: „Se čutim popolnoma nedolžnega“. Obtoženelec je nato obširno slikal preganjanja, ki jih je morala njegova družina prepeti od strani Italijanov, ko so zasedli Divačo. Imeli so nad 50 hišnih preiskav. Oče, brat in on so bili večkrat internirani. Izurjen je kot ateleograf in stroječilec. Slednjice je moral bežati pred italijanskimi persekucijami v Jugoslavijo, kjer je iskal službe in je vložil prošnjo pri delegaciji finančne za mesto davčnega izterjevalca. Imel je nekaj lir in kron. Da si prihrani stroške za hrano in stanovanje, je stopil v službo pri posredniku Jerneju Severju, kjer je opravljal razna kmetiška dela. Obtoženelec živinomo opisuje življenje in razmere v hiši, kjer je gospodarila in nosila ključke žena Alojzija, katero je gospodar imenoval „Mici“. Priči Jernej Sever, mal mož, in njegova žena Alojzija pripovedujeta, kako je zmanjkalo „200 K manj kot 8.000 K“ iz omare in kako so našli „zaklad“ pod podom v smeteh. Porotniki so zanikali vprašanje tatvine z osumljeni glasovi, na kar je sodišče Franceta Čeparja oprostilo.

Gospod detektiv. Druga porotna obravnava je nudila sliko iz življenja tistih krogov, ki za lahek zaslužek storijo vse. Mlad, živahen dečko — F. B. obtožen goljufije — odkrito, smehljaje slika porotnikom svoje doživljaje kot „detektiv“. Ogoljufal je kot detektiv razne verižnike s tobakom, s katerimi je sam naprej verižil. Amaliji Čadež, znani verižnici, je je še 22. decembra 1919. s pomočjo dveh žensk zaplenil v lastnosti detektiva 356 zavitoj finega turškega tobaka in 54 škatlic egiptovskih cigaret v vrednosti 3933 kron 23 v. Tobak so prodali za 3600 K. Isti trik je 12. januarja napravil pri Rozi Miklošičevi v Spodnji Šiški, kjer je „zaplenil“ za 3350 K raznega tobaka. Po tej zaplembi pa je B. pobegnil v Trst ter se šele pred kratkim vrnil v Ljubljano. Tu so ga prijeli in izročili pravici. Porotniki so goljufijo potrdili z 9 glasovi. Sodišče je B-ja obsodilo na 1 leto težke ječe.

Pred celjsko poroto je bil v ponedeljek obsojen na 3 leta težke ječe 27letni samski delavec Jakob Kidrič iz Spodnjega Sečovega, ki je dne 2. oktobra lanskega leta, na cesti iz Koprivnice v Spodnjo Sečovo, udaril v prepiru kmeta Antona Krizancea, ki se je vračal s sejma, s tako silo s svedrom Spodnje Sečove, ki je dne 2. oktobra umrl. — Istega dne je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe 26letni samski rudar Ciril Koprivec iz Šibenika pri Sv. Juriju ob Južni železnici, ki je v noči od 16. na 17. avgusta lanskega leta Martinu Raku v Smiklavžu pri Vranskem ukradel konja, koleselj in še več drugih predmetov, na 18 mesecev težke ječe.

Berlinski list o gospodarskih udobnostih Jugoslavije. „Berliner Industrie- und Handelszeitung“ prinaša pod naslovom „Die Wirtschaftslage in Jugoslavien“ bistveno sledeče: Kraljevstvo je agrarna zemlja. 80 % se peča s poljedelstvom. Zelo različno pravno stališče kmetov je uredila in izenačila agrarna reforma. Najrazvitejši deli kraljevstva so bivši deli Ogrske, Hrvaška in Slavonija. Ker je v Jugoslaviji veliko prirodnih zakladov na lesu, premogu, rudah, more država postati za srednjo Evropo važna izvozna zemlja, kar bo tudi dvignilo lastno domačo industrijo in poljedelstvo. Za zunanjo trgovino so dani vsi predpogoji. Promet po Donavi bo dobival za srednjo Evropo vedno večji pomen. Za prekomorsko trgovino nudi dolga obala ugodnosti. Treba je zidati luke, zveze z zaledjem je treba izpolniti in zboljšati. Železnice so v Jugoslaviji v silno slabem položaju. Dežele so težile preje k različnim središčem in za celi sistem so bili merodajni različni prometno-politični vzorci. Da bo država mogla izkoristiti svoje bogastvo, je izboljšanje v prometnem oziru nujno potrebno. — Na gospodarske slike z inozemstvom imajo velik vpliv politični odnosi. Amerika je bila takoj po prevratu pripravljena dati svoj kapital za gospodarsko povzdigo države, tudi francoski in italijanski kapital se trudi dobiti odločen vpliv na gospodarsko življenje. Tej težnji pa se protivi jugoslovanska politična miselnost, ki se boji italijanskega in francoskega gospodarskega vpliva, ki bi zvišal politični vpliv. Radi tega so izgledi za nemško industrijo zelo ugodni, ker proti Nemčiji jugoslovani ne goje takega nezaupanja kakor proti Italiji in Franciji. Trgovske pogodbe Nemčija z Jugoslavijo še nima. Vendar pa trgovine nikdo ne ovira. Finančni položaj države se je proti lanskemu letu znatno zboljšal, kar se izraža v dobrem stanju dinarja.

Gospodarski program nemške vlade je razvil v parlamentu državni gospodarski minister. Težkoče v aprovizaciji silijo državo k energičnemu pospeševanju poljedelske produkcije. Z vsa silo je treba pospeševati kolonizacijo in storiti potrebno, da se odtok z dežele v mesta ustavi. Izvoz poljedelskih produktov mora biti načelno zabranjen. — Industrijska politika teži za generelno prepovedjo uvoza luksuznih predmetov. Uvoz sirvin je treba strogo kontingntirati, da je eksport onemogočen. Izvoz gotovih fabrikatov je z vsemi sredstvi pospeševati. Razvoj industrije je treba spoplošiti, favoriziranje gotove industrije je nevarno. Na tem načelu mora sloneti politika delitve premoga. Fuajie in interesna združevanja podjetij je podpirati. Luskusna industrija se mora preustrojiti za izvoz. Rokodelstvo mora s svojimi naročili podpirati država, dežele in občine. Z vsemi sredstvi je omogočiti uspešno delo nemški znanosti, tehniki in kemiji. Železnice je izločiti iz splošnega državnega proračuna. Praktična izpeljava tega obširnega programa bo slonela na okrajnih gospodarskih svetih in po potrebi še na širši decentralizaciji. Razdrapanja Nemčija se zaveda, da je samo v sistematično organizirani samopomoči rešitev.

Jugoslovansko-nemška pogajanja. V kratkem se začne razgovori glede zaključka prve trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Nemčijo. Ta pogodba bo veljala le za železniški promet, dočim se bodo vprašanja pošte in brzojava rešila kasneje.

Usoda bosanskih in hercegovskih državnih domen. Bosno in Hercegovino je do prevrata upravljalo skupno finančno ministrstvo avstro-ogrsko monarhije. To ministrstvo sedaj likvidira. Likvidacijski vodja tega ministrstva se je glede oboje bosanskih in hercegovskih državnih domen, ki obetajo predvsem v gozdovih, sledeče izrazil: V času aneksije je turški sultan proti aneksiji teh dežel protestiral. Ker se v zemlji nahajala veliko državnega premoga, ki je po turškem pravu last sultana, je monarhija za to državno premoženje, glavno gozdove, plačala sultanu odškodnino 2½ milijona turških funtov. Šesti odstavek člena 208 šengermenske pogodbe ima v teh stvareh posebno določilo, ki pravi, da bivše turške državne domene, za katere je kot odškodnino monarhija plačala 2½ milijona turških funtov, ostanejo tudi v naprej Avstriji, oziroma radi prejšnje skupnosti Ogrski. Ti gozdovi reprezentirajo danes vrednost več milijard. V praksi se bo vprašanje rešilo najbrže na ta način, da bosta Avstrija in Ogrska zahtevala od jugoslovanske vlade odškodnino po sedanjih vrednostih gozdov, t. j. milijarde. Kako se bo to izvršilo, ali po kompenzaciji z vojno odškodnino ali z direktnim čistim izplačilom, je še negotovo. Tako šef dr. Hermann Barek.

Privatna zavarovanja na Nemškem. Državni nadzorovalni urad za privatna zavarovanja prinaša v jav-

Gospodarstvo.

nost nad vse zanimiv material o delovanju nemških zavarovalnic preteklega leta. Podjetja so utrpela med vojno veliko škodo vled nenavadnih razmer. Posledice vojne, pomnožitev škode, padec vrednosti denarja, kurzne izgube in veliki stroški so vplivali tudi na bilance lanskega leta neugojno. Vendar se podjetja po večini prausala vse te krize. Stanje različnih zavarovalnih panog je sledeče: Stanje zavarovalnih družb za življenje se je dvignilo od 13 na 16 tisoč milijonov mark; stanje zavarovalnih družb proti toči od 3-9 na 4-6 tisoč milijonov, proti ognju od 169 na 268 tisoč milijonov mark.

Prometna konferenca med našo in madžarsko državo. V Subotici se bo vršila dne 19. t. m. med našimi in madžarskimi delegati prometna konferenca glede ureditve obojestranskega prometa.

Črnomeljski lignit. V Črnomlju bodo zopet otvorili zapuščeni stari premogovnik, v katerem se nahaja boljše vrste lignit, ki ima do 4100 kalorij. Ta premogovnik je pred 37 leti izrabljajla družba Alpine, ker pa so bili produkcijski stroški preveliki in premogovnik ni imel železniške zveze, ga je družba opustila. Sedaj so našli nove rove in močne plasti premoga. Eksploatacijo premogovnika bo prevzela neka delniška družba.

Dobrodoči carine v mesecu novembru so dosegli ogromno vsoto 320 milijonov dinarjev.

Podražanje sodavice in pokalice. Zadruga sodavičarjev za Slovenijo je sklenila, da zaradi vpeljave trošarine na sodavičarske izdelke ter podražanja za to stroko potrebnih snovi poviša cene sodavici in pokalicam na 3 krome za steklenico.

Vagoni za prevažanje svežega mesa. Specifijska tvrdka Schenker & komp. v Zagrebu je nabavila nekoliko vagonov s hladilnimi aparati za prevažanje svežega mesa.

Tobačni ekstrakt. Kakor razglaja uprava monopolov, se tobačni ekstrakt dobiva zaenkrat samo v tobačni tovarni ljubljanski, ki ga prodaja po 10 kron kilogram ali 400 kron 50 kilogramov.

Naredba za zaščito industrijske svojine. Člen 260. senžmenskega ugovora predpisuje, da mora naša država pristopiti k mednarod. konvencijam, ki so jih sklenile države za zaščito industrijske svojine. Ta del zakonodaje smo si morali že ustvariti. Naredba za zaščito industrijske svojine in naredba o izvrševanju te odredbe sta izšle dne 17. novembra t. l. in vsebujeta bistveno: 1.) Obligatorično žigosanje kos, ar. no: 1.) Obligatorično žigosanje kos, ar. pov in nožev za rezanje slame. 2.) obligatorično žigosanje sladkornih proizvodov. 3.) Predpise o patentih (ekspriaciji, vpisu v patentni register, preklicu patenta itd.). 4.) O vzorcih in modelih. 5.) O patentnih zastopnikih in inženjerih. 6.) O ustanovitvi periodičnega Glasnika za zaščito industrijske svojine. Važen je člen 162., ki pravi: Vsakdo, ki v katerikoli delu naše države uživa kakšno pravo industrijske svojine on dan, ko dobi ta odredba polno moč in želi, da se mu to pravo zaščiti še nadalje po predpisih te odredbe, mora isto pravo prijaviti pri Upravi za zaščito industrijske svojine najdalje v roku treh mesecev od dneva, ki bo določen s posebno naredbo.

Prepovedan izvoz. Gospodarski odbor ministratva je prepovedal izvoz jagnjet iz Jugoslavije.

Svobodno skladišče za les v Trstu. V Trstu je s posebnim dekretom vlade proglašeno dosedanje skladišče lesa pred Servolo za svobodno. Novo skladišče nosi ime: Punte franco de legnami Trieste-Servola. Vlada odredba ima namen, na ta način poživiti lesno trgovino v Trstu, ki je med vojno znatno propadla in hoče konkurirati našim lukam, ki sprejemajo les v skladišča brez odškodnine. Inozemsko blago bo, če je transit in namenjeno za inozemstvo, prosto od vsake carine.

Gradnja železnice Užice-Vardište jako dobro napreduje in je pričakovati, da bo že jeseni izročena prometu. Na ta način bodo bosanske ozkotirne proge zvezane s Srbijo. V Užicu je središče gradnje kjer se nahaja tudi gradbeno ravnateljstvo.

Mlekarski letaj v Božjakovem. Hrvatska zemaljska vlada, oddelek za narodno gospodarstvo, bo otvoril sredi meseca januarja v Božjakovem mlekarski tečaj, na katerem se bo poučevalo manipuliranje z mlekom. Hrvatska vlada namerava ustanavljanje mlekarskih zadrug z vsemi sredstvi pospeševati.

Cene lesa. Začetkom decembra so bile cene različnim vrstam lesa sledeče: Hraslova stebila I. razred 2000 do 2800 K, II. razreda 800 do 1200 K, hrastova stebila za šurne 3200 do

4500 K, fino hraslovo blago (suf. 3000) 5500 do 7000 K, deske (hrast) do 50 mm 3000 do 4500 K; bukova stebila I. razred 600 do 750 K; javor I. razred 1000 do 2000 K; železnični pragi (hrast) 140 do 170 K; lesno oglišč vagon 16.000 do 17.000 K.

Cene švedskega lesa in vedno navzlic ogromni višini rastejo. Neobhodno potrebno bo cene znižati, ker bi govcom ne bo mogoče kupovati lesa na zalogo za dalji čas in plačati visoke obresti za posojila. Danes vlada v tej panogi trgovine na švedskem popolnoma stacionarna.

Borze 7. decembra

Zagreb. Danes je bil na borzi še dosti živahen promet, vendar pa se kljub temu tečaj niso popravili. **Devize:** Berlin 125 do 198, Milan 509 do 512, London 490 495, Newyork 139 do 140.50, Pariz 841 do 850, Praga 168 do 166, Dunaj 25.15 do 25.50, **Valute:** dolarji 138 do 139.25, avstrijske krome 27 do 29.50, levi 165, rublji 80, češke krome 155, funti 465 do 470, franki 860, napoleonidori 462 do 465, marke 192 do 195, levi 205 do 214, italijanske lire 500 do 505, turške zlate lire 510.

Efektii.

Banka za Primorje	1010	1078
Trg. obrt. banka	890	400
Hrv. eskomptna	1530	1860
Banka Brod na Savi	280	370
Jadranska banka	1760	1900
Jugoslovanska banka	800	615
Ljubljanska kred. banka	900	1000
Narodna banka	660	670
Præstiediona	5850	5960
Rečka pučka	815	520
Srpska banka	900	900
Eksploatacija drva	1800	1850
Goranin	810	818
Narodna žumska ind.	755	770
Gutman	1750	
Slavonia	1180	1190

Beograd, **valute:** dolarji 34.70 do 34.90, funti 120 do 122, franc. fr. 213 do 215, lire 126 do 128, levi 52 do 52.50, levi 40 do 40.50, marke 49 do 49.50, drahme 280 do 300, napoleonidori 116 do 118. **Devize:** London 123.50 do 124, Pariz 210 do 212, Zetun 540 do 550, Praga 41 do 41.50, Dunaj 6.60 do 6.65, Berlin 48.50 do 49.

Dunaj, devize: Zagreb 392.50 do 397.50, Budimpešta 99.25 do 101.25, Varšava 96 do 100, Praga 680.50 do 685.50, Newyork 603 do 607, London 2040 do 2060, Pariz 35.25 do 35.79, švica 9300 do 9350, Milan 2060 do 2080, Berlin 802 do 808; **valute:** dolarji 1565 do 1583, dolar 601 do 605, franc. franki 3500 do 3550, švicarski franki 9275 do 9325, funti 2040 do 2060, češke krome 692.50 do 697.50, poljske marke 108.50 do 110.50, ogrske krome 103.50 do 105.50, marke 800 do 806, levi 815 do 835, levi 680 do 690, rublji 328 do 332.

Dunaj, Efektii:

Avstr. krona renta	100
majaka renta	100
Ogrska krona	144
V. avstrijsko vojno pos.	71.50
Turške srečke	3180
Kreditni zavod za trg. in ind.	1886
Anglobanka	1189
Bankverein	1875
Bosanska zemaljska banka	1880
Avstro-Ogrska banka	6000
Zivnostenska banka	2670
Državne železnice	8040
Lombard	2445
Alpine-Montan	5370
Prška železna industr.	14200
Levkan, papirnica	6500

Praga, devize: Berlin 119.75 do 121.25, Beograd 240 do 242, Dunaj 15 do 16, Varšava 13.25 do 14.25, Budimpešta 15 do 16, Sofija 101.50 do 103, Zagreb 59.25 do 60.75, Bukarešta 126.25 do 127.75, jugoslovanske note 234 do 236, Newyork 90 do 91, London 315 do 317, Pariz 537.50 do 540.50, Milan 311 do 313, švica 1424.50 do 1427.50.

Berlin, devize: Newyork 74.775 do 74.975, London 264.75 do 265.25, Pariz 432 do 433, Milan 260 do 261, Praga 83.90 do 84.50.

Zarich, devize: Berlin 8.35, Newyork 644, London 22.20, Pariz 37.80, Milan 22.70, Zagreb 4.40, Praga 7.25, Bukarešta 8.90, Budimpešta 1.325, Dunaj 1.875, žigosana 1.25, Varšava 1.10.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 7. dec. 1918

Ura	Temperatura	Veljavni	Nato
7. dec.	7. dec.	7. dec.	7. dec.
1. dec.	1. dec.	1. dec.	1. dec.
2. dec.	2. dec.	2. dec.	2. dec.
3. dec.	3. dec.	3. dec.	3. dec.
4. dec.	4. dec.	4. dec.	4. dec.
5. dec.	5. dec.	5. dec.	5. dec.
6. dec.	6. dec.	6. dec.	6. dec.
7. dec.	7. dec.	7. dec.	7. dec.
8. dec.	8. dec.	8. dec.	8. dec.
9. dec.	9. dec.	9. dec.	9. dec.
10. dec.	10. dec.	10. dec.	10. dec.
11. dec.	11. dec.	11. dec.	11. dec.
12. dec.	12. dec.	12. dec.	12. dec.
13. dec.	13. dec.	13. dec.	13. dec.
14. dec.	14. dec.	14. dec.	14. dec.
15. dec.	15. dec.	15. dec.	15. dec.
16. dec.	16. dec.	16. dec.	16. dec.
17. dec.	17. dec.	17. dec.	17. dec.
18. dec.	18. dec.	18. dec.	18. dec.
19. dec.	19. dec.	19. dec.	19. dec.
20. dec.	20. dec.	20. dec.	20. dec.
21. dec.	21. dec.	21. dec.	21. dec.
22. dec.	22. dec.	22. dec.	22. dec.
23. dec.	23. dec.	23. dec.	23. dec.
24. dec.	24. dec.	24. dec.	24. dec.
25. dec.	25. dec.	25. dec.	25. dec.
26. dec.	26. dec.	26. dec.	26. dec.
27. dec.	27. dec.	27. dec.	27. dec.
28. dec.	28. dec.	28. dec.	28. dec.
29. dec.	29. dec.	29. dec.	29. dec.
30. dec.	30. dec.	30. dec.	30. dec.
31. dec.	31. dec.	31. dec.	31. dec.

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

(Dalje.)

„Torej je le govorila resnico!“ je slišal reči mlajšega Batesona. „Vse jutro sem sledil njenemu možu in vrag me vzemi, vse podrobnosti sem našel potrjene! Če bi ga ne bil sam videl iti v banko na Ludgate cirkus in zopet priti iz nje s torbico, napeto kakor nadevana klobasa, pri moji duši ne bi bil verjel kaj takšnega! Sedemdeset ali osemdeset tisoč funtov v navadnem fujakerju! In Jamies mi je v klubu pripovedoval, da delajo vsi bančni ravnatelji tako. Izpraveval sem ga, seveda previdno. Splošna navada, je rekel, da pošiljajo v bančno centralo po denar v navadnem fujakerju, ker vzbujajo to manj pozornosti in je zato bolj varno. Vrag me vzemi (je pristavil s širokim režanjem), če bo ta splošna navada še dolgo držala!“

„In kaj misliš storiti?“ je slišal Filip vprašanje vedeže in strigel z uhlji, da čuje odgovor. Tu, tu je njegova prilika! Tako mu je zašumelo po glavi. Glasovi tam notri so še bolj zamolkli in slišal je le kose razgovora.

„Storiti? Sledim mu, prihodnjič, kadar bo megla debela. Domov se vozi navadno čez embankment, in tu sem si izmislil presenečenje za gospoda Johna Waltersa... Da ne pojde? Famosno pojde z mojim avto-

mobilom! ... megla ... bums vanj ... ali si moreš misliti kaj lepšega? ... ne ... vedno torek in petek, pa večinoma v petek ... da v Putneyju, saj je filijalka v Putneyju ... samo pomisli, morda sedemdesettisoč funtov! ...“

Filip je zunaj zaslišal korake in zopet kakor puščica skočil na svoje mesto v čakalnico. Glava mu je šumela in le z največjim naporom je mogel dve minuti pozneje povedi dve došli dami k vedeži, saj je bila ena izmed dam gospa Waltersova, Stefens Walk št. 10, Putney. In o kom sta govorila oba lopova pred minuto, če ne o njenem možu, bančnem ravnatelju? Tu je njegova prilika! Sedaj velja! Maščevanje, maščevanje za vsako ceno, in če treba poklicati policijo na pomoč, kakor je obljubil gospodu Batesonu pri prvem srečanju z njim!

Drugi dan je bila sobota. Prosil je svojega gospodarja, naj mu da prost popoldan, in v zagonetni misiji se je podal v londonski vrtnec. V evropski obleki in s svojim starim šoferskim diplomom kraljevskega avtomobilskega kluba v Kopenhagenu se je ob štirih popoldne oglašil v neki avtogaraži na Blackfriars Bridge. Po enourni poskusni vožnji po londonskih ulicah se je vrnil zopet v garažo. Četrť ure pozneje je odšel iz garaže kjer je pustil štirideset funtov kot zalogo za izposojen avtomobil, ki ga bo najbrže prihodnji petek vozil sam in brez spremljevalca...

Za opevanje sledečih dogodkov bi bilo potrebno spretnije pero, nego je moje. Iz garaže je Filip zamišljen

korakal po embankmentu in razmišljal svojega načrta. Ali pride Bateson sam? Ali ga bo spremljal njegov šofer? In ali mora Filip svoj načrt zato spremeniti, ali pa se bo dalo govoriti z onim šoferjem? Ko je še razmišljal o tem, je zagledal pred De Kayserjevimi hotelom črn Pantherov avto, ki je predel kakor tiger, in poleg avtomobila se razgovarja z v usnje oblečenim šoferjem — kdo drugi, nego sam gospod Bateson! Bilo je, kakor da čuti Bateson sovražnika v bližini, ker je baš v hipu, ko ga je Filip zagledal, skočil v svoj avto in ga pognal dol po embankmentu. Svetilka na zadku je razsvetljevala številko 12 M 1000.

Naglo odločen se je Filip zagnal za nasprotnikom, toda borba je bila preveč nejednaka in črni avto bi bil že zdavnaj izginil izpred oči, da se ni ta hip pokazal avtotaxi. Filip je skočil vanj in ukazal vozniku, naj sledi črnemu avtomobilu. Toda ni mu bilo usojeno. Takoj za Waterlooškim mostom je avto 12 M 1000 zavil v postransko ulico proti obrežju, kjer je grmel promet kakor veletoč v ogromnih proporcijah. Poslednji hip, predno je na oglu stoječi stražnik mogel dvigniti roki, se je Batesonov črni avto zagnal v ta vrtnec in za njim se je promet strnil hermetično, kakor voda nad kamnom. Besen nad svojo smolo, je skočil Filip iz svojega takšija in vrzel vozniku šiling, na to pa se je pred gobcem dirajočega ogromnega ardennskega konja potopil v večerni obrežni promet, da sledi svojem sovražniku. Vsak hip je bil v opasnosti, da ga

povozijo avtomobili ali poteptajo konji in vendar se mu je posrečilo slediti sovražnemu avtu do ogla pri Aldwichu. Promet je bil tako gost, da se je avto mogel v gneči raznih vozil preriti vedno le za par metrov naprej. Končno ga je šofer, ki je moral biti proketo spreten, zaobrnil tik pred nosom avtobusa in drvečega tovornega voza na desno proti Aldwichu. Filip se je pa rešil pred krvoločnim Delivery-avtomobilom v drug prijazno brneč nezaseden avtotaxi in lov se je nadaljeval pod ugodnejšimi pogoji dol po Kingswayu v smeri proti Holbornu. Po trotoarjih Holborna in Oxfordstret so spešile tiščglave, goste množice na zapad, postaje podzemeljske železnice so sunkoma bruhale tisočere množice ljudi iz svojih žrel, tako, kakor da bi voda sunkoma vrela iz prelomljene cevi. Med trotoarji pa je bila cesta en sam grmeč slap vozov, nad katerimi se suklja bel bencinov dim kakor vodna pena nad vrtincem. Večerno nebo je nad njim sijalo žolto-rdeče in goreče električne oblačnice so lomile luč zelenkastorodečo.

Naenkrat je 12 M 1000 zakrmaril v prečno ulico in obstal. Filip je zaklel, ko je zapazil, da ga je vsa divja gonja privedla do znane hiše 112b v Bond Street. Mr. Bateson je skočil iz avtomobila. Ko je Filip plačeval svojega voznika, je pa Bateson zasedel svoj voz, toda ne v fondu, marveč na volantu, se poslovil od šoferja s kratkim zamahom roke in odšel. Očividno je šofer bil za danes prost. Po kratkem premisleku je Filip opustil zasledovanje gospodarja. Sluga ga je sedaj bolj zanimal.

„Allons! Juriš na njegovo zvestobo!“ je zamrmral Filip v svoje brčice in se podal za šoferjem. „Predno je kraj noči, moram vedeti, pri čem sem.“

Bilo je še mnogo pred polnočjo in predno je odbila pol ene, je že Batesonov šofer bil kupljen. Ni se mnogo branil. Gospod Lescot, tako se je klical, se je izkazal kot inteligenten, mlad parižan, ki je bil radi neke še neurejene zadeve z gospodom Lépinom* prisiljen, da živi v inozemstvu. Bateson je brezobzirno izrabljajal ta njegov položaj, da ga je v slučaju potrebe držal na vrvi in ga silil k brezpogojni pokorščini. Gospod Bateson je vozil redkokdaj sam in Lescot je baš izvedel, da v prihodnjih dneh nikakor ne bo mogel dobiti niti ure proste. Iz tega je sledilo s precejšnjo gotovostjo, da bo moral Lescot sodelovati pri izvršitvi načrta proti Waltersu, in z odprtimi ustmi je poslušal pripovedovanja Filipovo o Batesonovih načrtih. Imel je izbirati, ali dober zaslužek, ali morda domratno ječo, in kmalu je prisegel Filipu neomajno zvestobo, ne da bi ga zapekla vest, saj je ljubil svojega gospodarja približno tako vroče, kakor Filip sam.

(Dalje prihodnjič.)

* Lépin je sloviti pariški policijski predsednik.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Objava. Podpisani objavljam, da nisva ne jaz ka. or tudi ne tvrdka odgovorna za dolgovre, katere sta naredila moja uslužbenca F. S. in A. V. za časa moje odsotnosti s tem, da sta prejela denar od ljudi ter jim obljubljala potne liste! Odgovarjam le za denar, katerega je tvrdka sprejela kot predujem ter vključila potnike in s tem dala pravo potrdilo. Kdor se oglasi s takim potrdilom ter da je vključen, njemu se takoj vrne denar. Sicer sem izročil za določeno policijo, ki stvar kazensko zasleduje.

V Ljubljani, dne 7. decembra 1920.

555

Leo Strudel.

Dva kompletna telefonska aparata stenska, opremljena s posebnimi varovalni proti strelu in napetemu toku (Hochspannungstelephon-Apparate), popolnoma nova in takoj uporabna; za navadno rabo i za elektrarne itd. sta na prodaj po orig. fakt. cen in vrnitvi carine. Vprašanja pod znamko „Telefon“ na upravo „Jutra“. Znamka za odgovor.

Opremljeno sobo, če mogoče z uporabo kuhinje, isčeta novoporočence. — Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Opremljena soba“.

Prodaja sp. Nova, lepa volnena obleaka, zimski plašč za deklico, staro tri do štiri leta. Ogleda se pri Medved, Mestni trg 24 III.

Obl. konces. zavod za pokončavanje podgan, miši in mrčesa, Kolodvorska ulica št. 39.

Prodajalka ena za oddelek za konfekcijo in ena za oddelek za čevlje s strokovno prakso, da samostojno vodi, se z dobrimi pogoji takoj sprejme v veletrgovini A. Strmečki v Celju.

Oprava za trgovino (štelaže) 499 10-6 se takoj prodaja. Henrik Kenda, Mestni trg 17.

Obvestilo. Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova čela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka.

Ant. in Jož. Brajer-Kapele Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Amerikansko strojno olje Olje, lahko, za vretena; olje za transmisije; olje, strojno za poljedelske stroje; olje, strojno za teške stroje; olje za avtomobile, lahko; olje za izredno težko; olje za cilindre; olje proti prahu.

Glavna zaloga:

Medić, Rakovec & Zankl, d. z o. z.

prej A. Zankl novi sinovi.

Priporočamo domače tvrdke:	Mali trgovski in obrtni oglasnik.	Izboja poljubna. Vsaka objava 4 K.
Brusarnice: Vanino Vekoslav, Stari trg 2.	Špedicija: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]	
Krojači: Jamnik Anton, Rožna ulica 29. Semraj Jakob, Gradišče 5/L.	Trgovine: Oblat Aleks., zaloga čevljev vsake vrste, Sv. Petra cesta 28. Rogelj Marija, manufaktura, Sv. Petra cesta 38. Sandrin J., zaloga usnja, podplatov itd. na debelo, Mestni trg 6. Mikuš L., izdelovanje dežnikov, Mestni trg 15. [20] Sax Ivan, konfekcijska trgovina, Stari trg 8. -1	
Zensko krojaštvo: Medved Rozi, Mestni trg 24/III. [d. p.]	Urarji: Gavnihar Ivan, Sv. Petra cesta 44.	
Mestni graditelji: Treo Viljem, Gosposvetska cesta 10.	Razno: Strojne načrte in proračune Ign. Petrowicz, Celovška cesta 66. [d. p.]	
Modistke: Horvat Minka, Stari trg 21. Hribar Rozi, Rimska cesta 6. [d. p.]		
Puškarji: Kaiser F. K., Selenburgova ul. 6. [d. l.]		
Skladišče: Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]		

Otvorilveni oglas.

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril dne 4. decembra 1920

špecerijsko in kolonijalno trgovino na Marijinem trgu št. 1, v bivši Hauptmann-Zanklovi hiši.

Poleg vseh vrst špecerijskega in kolonijalnega blaga priporočam posebno moko, zdrob in ješprenjček iz lastnega mlina, dalje poljedelske pridelke in vsakovrstno pristno žganje, predvsem slivovico lastne kuhe.

Zagotavljam solidno in točno postrežbo o znatno nižjih cenah se priporočam

557 z odličnim spoštovanjem **O. STURM.**

Penkala

ZLATNA NALIV PERA

iz predratnog materijala.
Prvovrsna izvedba, sigurnostni sustav.

PENKALA

avtomat. olovka, vada zaključena.
Dobivajo se u svim papirnicama.

Tvornica: Edmund Moser i dr., d. d., Zagreb.

Natisnile Dolnška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Ekonom, 31 let star, neoznjen, absolutno zdrav, vent poljedelske soje, ki je služboval že samostojno kot oskrbnik, z dobrimi izpričevali, bivši računski podčastnik, vajen vseh pisarničkih poslov in knjigovodstva, išče primerne službe kot gospodar-ki pristav, ekonom, oskrbnik ali kot uradnik kakoga gospodarskega podjetja. Zmožen je slovenskega, srbohrvaškega ter nemškega jezika v govoru in pisavi. Nastop službe takoj ali pozneje. Naslov na upravo „Jutra“ pod „Ekonom 2223“.

Prodasta se iz proste roke hiša št. 2 v Gradišču in hiša št. 1 Pred igriščem. Pojasnila daje notarska pisarna dr. Josipa Krevla v Ljubljani, Cigalotova ul. št. 1.

Coklje trpežno izdelane, gornji del iz dobrega usnja, izdeluje

Čevljarska zadruga Vrbovec pri Mozirju. Zahtevajte cenik!

538 5-2

Naročajte in čitajte

Zbirko političnih, gospodarskih in socijalnih spisov,

ki jo izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

I. zvezek: Dr. A. Zalekar, Ljudsko zdravje, cena 6 K.

II. zvezek: Dr. B. Derž, Dojenje, njega negovanje in prehrana, cena 6 K.

III. zvezek: Dr. J. Demšar, Spolne bolezni, cena 10 K.

IV. zvezek: Dr. St. Sagadin, Naš sadašnji ustavni položaj, cena 16 K.

V. zvezek: Dr. L. Pitamlo, Pravo in revolucija, cena 8 K.

VI. zvezek: Dokumenti o jadranskem vprašanju, cena 18 K.

71 15

Po pošti priporočeno velja vsaka knjiga 1 K 60 v več.

Rupi se taška, še dobro obranjena, pripravna za inkasanta. Naslov se izve v upravnistvu „Jutra“.

Lovski pes, dober čuvaj, še mlad, se ceno proda. — Naslov v upravnistvu „Jutra“.

Koncert na oltre in goali v sredo in četrtek v kavarni Eglia.

Zahtevajte v kavarnah, gostilnah, brivnicah in javnih lokalih „JUTRO“

Čevlje trpežno izdelane, gornji del iz dobrega usnja, izdeluje

Čevljarska zadruga Vrbovec pri Mozirju. Zahtevajte cenik!

538 5-2

Naročajte in čitajte

Zbirko političnih, gospodarskih in socijalnih spisov,

ki jo izdaja Tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

I. zvezek: Dr. A. Zalekar, Ljudsko zdravje, cena 6 K.

II. zvezek: Dr. B. Derž, Dojenje, njega negovanje in prehrana, cena 6 K.

III. zvezek: Dr. J. Demšar, Spolne bolezni, cena 10 K.

IV. zvezek: Dr. St. Sagadin, Naš sadašnji ustavni položaj, cena 16 K.

V. zvezek: Dr. L. Pitamlo, Pravo in revolucija, cena 8 K.

VI. zvezek: Dokumenti o jadranskem vprašanju, cena 18 K.

71 15

Po pošti priporočeno velja vsaka knjiga 1 K 60 v več.

Natisnile Dolnška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

544

Izurjenega

strojepisca ali strojepis

išče notar v Crnomlju.

Nastop službe takoj, plaša po dogovoru.

Krompir

v množinah od 200 kg naprej, oddaja

družba „JADRAN“, Dunajska cesta 9

po ceni K 1-90 za kilogram. Istotam

se dobi tudi odbrs krompir za krmo po

ceni 80 v za kilogram.

516 6

103 52-26

ČEVLJI

na debelo in na drobno, vse vrste moški,

ženski in otroški, delavski kakor tudi naj-

finjši vseh vrst po najnižjih dnevnih

cenah se dobijo pri znani tvrdki

ALEKSANDER OBLAT,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.

Tudi se pošilja po poročju po vsem kraljestvu.